

ТЕРМІНИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ В КУРСІ «УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)»

Професійно орієнтоване навчання є пріоритетним напрямом освіти. Важливим для опанування студентами розділом із дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» є науковий стиль української мови, зокрема фахова термінологія, адже знання вузькоспеціальної термінології визначає належний рівень фахової освіти. У цьому дослідженні об'єктом розгляду став один із навчальних посібників, рекомендованих Міністерством освіти і науки України, - «Історія фізичної культури та спорту в Україні» В. Вербицького та І. Бондаренко (Миколаїв, 2014, 340 с.).

Аналіз термінолексики, зафіксованої на сторінках посібника, дає підстави зробити такі висновки. Термінологію сфери фізичної культури і спорту можна класифікувати на кілька лексико-семантичних груп: - назви педагогічних процесів і засобів фізичного виховання *агон, вишкіл, герць, гра, здвиг, зліт, змагання, орхестрика, руханка, січовий рух, система фізичного виховання сокільська, скаутизм, спорт, стройова підготовка, тілобудування, турнір, фізичне виховання, фізичні вправи*; - назви фізичних вправ *біг, бій навкулачки / кулачний бій, боротьба, лазіння, метання, рух головою, стрибки, ходьба, штовхання ядра*; - найменування спортсменів: *борець, воротар, ковзанир, легкоатлет, плавець, руховик, скаут*; - назви видів спорту: *біг на ковзанах / ковзанярський спорт, бокс, важка атлетика, гімнастика, гопак, їзда верхи / верхова їзда / кінний спорт, кулачництво, легка атлетика, лижний спорт, спас, футбол*; - назви спортивного обладнання і місць тренувань: *аркан, брус, бойова сокира, диск, жердина, лук, меч, перекладаина, спис, шабля; льодова ковзанка, майданчик спортивний, поле, спортивна арена, спортивний зал*; - назви навичок і вмінь *витривалість, влучність, гнучкість, сила, швидкість*.

На сторінках посібника трапляється і калькована ненормативна термінолексика **веслувальні гонки, *льодовий каток, *парусний спорт* тощо, але паралельно спостерігаємо і нормативні українські відповідники *лижні перегони, льодова/крижана* та розвитку української фізичної культури і спорту на різних етапах *ковзанка, вітрильний спорт*.

Оскільки навчальний посібник присвячено історії становлення розвитку українського суспільства, автори у ньому фіксують і ту термінологіку, що була впровадженою й активно застосовуваною в певний історичний період, як-от: *боротьба навулачки / бокс, відбиванка / волейбол, гаківка / хокей, дужання / боротьба, копаний м'яч / футбол, лецатарство / лижний спорт, наколесництво / велоспорт, пливацтво / плавання, руханка / гімнастика, спортовець / спортсмен, шерма / фехтування*. Така фіксація має велике навчальне та виховне значення для здобувачів освіти, тому що розвиває як їхній загальний фаховий рівень, так і мовнокомунікативний, розширюючи і поповнюючи знання термінологічного апарату мови обраного фаху.

Термінологічна лексика є каркасом мови спеціальності. Досконале володіння нею в обраній галузі професійних знань є обов'язковим як на заняттях здобувачів вищої освіти, так і в подальшій діяльності фахівця.